

Õiguskantsler

Teie 10.03.2023 nr

Meie 05.06.2023 nr 7-4/230811/2302992

Töövõime hindamine

Lugupeetud avaldaja

Pöördusite õiguskantsleri poole murega, et Eesti Töötukassa ei tuvastanud oma 8. märtsi 2023 otsusega (nr []) enam Teie töövõime vähenemist, kuigi Teie tervis ei ole võrreldes töövõime varasema hindamisega paranenud.

Leian, et Eesti Töötukassa on Teie töövõimet hinnates teinud kõik mõistliku, et tuvastada Teie tegelik töövõime. Kui Teie tervis halveneb, võite taotleda oma töövõime hindamist uuesti.

1. Töövõime tuvastatakse [töövõimetoetuse seaduse](#) (TVTS) ja selle alusel kehtestatud määruste alusel.
2. TVTS § 6 lõikes 4 on öeldud, et kuue kuu jooksul enne töövõime hindamise taotluse esitamist peab inimene olema käinud perearsti, teda põhiliselt raviva eriarsti või töötervishoiuarsti vastuvõtul. TVTS § 7 lõike 5 alusel kehtestatud sotsiaalkaitseministri ning tervise- ja tööministri [määrus](#) annab Eesti Töötukassale õiguse inimese töövõime hindamiseks kontrollida ka tema kohta kuni viie aasta taguseid tervise infosüsteemis olevaid andmeid.
3. Eesti Töötukassa kaasab töövõime hindamisse ekspertarste, kuid otsuse inimese töövõime kohta teeb Eesti Töötukassa, mitte ekspertarst (TVTS § 7 lg 1). Riigikohus on leidnud, et kui tekib vaidlus, tuleb Eesti Töötukassal kaasata otsuse tegemisse teine ekspert. Kontrollida tuleb eeskätt neid ekspertarsti hinnanguid, mille kohta taotleja esitab vastuväiteid (vt otsus nr [3-17-1110](#), punktid 22 ja 23).
4. Praegusel juhul on Teie töövõimele esmase hinnangu andnud [] Perearstikeskus AS ekspertarst. Vaidluse lahendamisse oli kaasatud teine ekspert – Eesti Töötukassa töövõime hindamise ekspertarst. Vaideotsusest selgub, et Teie töövõimet hinnates ei ole arstid piirdunud taotluse esitamisele eelnenud kuue kuu terviseandmetega, vaid on võtnud arvesse ka varasemaid tervise infosüsteemi andmeid.
5. Vaideotsus ei muutnud Eesti Töötukassa esialgset otsust. Otsuses on selgitatud, kuidas ja milliste andmete alusel on Teie töövõimet hinnatud. Samuti on selgitatud seda, et töövõime hindamisel arvestatakse üldist töövõimet tööturul, mitte ainult konkreetse ametikoha sobivust. Ekspertarsti hinnangul ei sobi Teile kestev raske füüsiline töö. Teile sobib kergem

Õiguskantsleri Kantselei

Kohtu 8, 15193 TALLINN. Tel 693 8404. Faks 693 8401. info@oiguskantsler.ee www.oiguskantsler.ee

füüsiline või vaimne töö. Vaideotsuses selgitati Teile ka seda, et kui Te ei ole otsusega nõus, võite esitada 30 päeva jooksul Eesti Töötukassa otsuse peale kaebuse Tallinna Halduskohtule. Praeguseks on kaebuse esitamise tähtaeg möödunud.

6. Märkisite oma pöördumises, et Teil on [], kuid viimases ekspertiisiotsuses on märges, et Teie [] kaebused ei ole digiloos dokumenteeritud ning seega ei ole neid Teie töövõime hindamisel arvesse võetud. Võtsime ühendust Eesti Töötukassaga. Eesti Töötukassa ekspertarst selgitas, et tänapäeval on tänu ravimitele võimalik [] kontrolli all hoida ning tavaliselt ei ole see patoloogia püsiva töövõime vähenemise (piirang üle kuue kuu) põhjuseks. Haiguse ägenemise ajal saab inimene vajaduse korral võtta töövõimetuslehe. Ka [] allub ravile hästi.
7. Eesti Töötukassast saadud teabe kohaselt on Teie haigused raviga kompenseeritud ning kulgevad ägenemise ja vaibumisega. Siiski ei põhjastanud need töövõime hindamise ajal sellised püsivaid piiranguid, mis ei oleks ravimitega kontrollitavad.
8. Õiguskantsler ei saa sekkuda arsti tehtud eksperdiotsusesse, kuid saadud teabe põhjal ei ole ka alust arvata, et Eesti Töötukassa on Teie töövõimet hinnates eksinud.
9. Kirjutasite, et kõige rohkem teeb Teile muret see, et kui peaksite oma praeguse töö kaotama, siis võite jääda ravikindlustuseta, mistõttu jääksid vajalikud ravimid Teile kättesaamatuks. Samuti oleks siis takistatud regulaarsete uuringute ja analüüside tegemine.
10. Loodan, et Te ei jää Eesti Töötukassa otsusega kaasnevate tagajärgede tõttu (nt seetõttu, et Teie tööandja ei saa enam sotsiaalmaksusoodustust) oma tööst ilma. Kui peate vajalikuks, võite tööandjal paluda end suunata töötervishoiuteenuse osutaja vastuvõtule, et tööandja saaks töötervishoiuarstilt soovitud Teie töökeskkonna ja töökorralduse (nt regulaarsete söögipauside andmine) kohandamiseks (vt [töötervishoiu ja tööohutuse seaduse](#) § 10¹; § 13 lg 1; § 13¹ lg 1). Võite ka ise töötervishoiuarsti poole pöörduda. Lähemat teavet töökeskkonna, töötervishoiuteenuse ja tööiguse kohta leiab Tööinspektsiooni [Tööelu portaalist](#).
11. Kui peaksite siiski oma töö mingil põhjusel kaotama, saate arvestada sellega, et ravikindlustus kehtib üldjuhul veel kaks kuud pärast töösuhte lõppemist ([ravikindlustuse seaduse](#) (RaKS) § 6 lõige 3). Kui leiate selle kahe kuu jooksul uue töö ja alustate töötamist, siis jätkub Teie ravikindlustus ilma katkestamiseta (RaKS § 6 lg 2).
12. Kui Teil ei õnnestu ühe kuu jooksul uut tööd ei leida, võiksite pöörduda Eesti Töötukassasse. Töötuna arvele võetud inimene saab ravikindlustuse alates 31. päevast pärast töötuna arvele võtmist (RaKS § 7 lg 1; [sotsiaalmaksuseaduse](#) § 6 lg 3¹). Kui pöördute Eesti Töötukassasse hiljem, siis katkeb Teie ravikindlustus kaks kuud pärast töösuhte lõpetamist. Kui pöördute Eesti Töötukassasse kuu jooksul pärast eelmise töösuhte lõppemist, siis Teie ravikindlustus ei katke.
13. Eesti Töötukassas aidatakse Teid uue töö leidmisel ([tööturuteenuste ja -toetuste seaduse](#) (TTTS) § 9 lg 1, § 25; [töötuskindlustuse seaduse](#) § 5 p-d 1 ja 2). Kui arvate, et olete valmis uue eriala omandama, aitab Teid vajadusel Eesti Töötukassa karjäärinõustaja. Tööturumeetmete kohta leiate rohkem teavet Eesti Töötukassa kodulehelt (vt nt [koondamine](#), [töötuna registreerimine](#)).
14. Töötuna arvel oleku ajal võib inimene ajutiselt (kuni kaheksa päeva kalendrikuus) töötada ja saada lisaks Eesti Töötukassa makstava hüvitisele ka töist sissetulekut. See sissetulek ei

tohi olla suurem kui kuni 40 protsenti jooksva kalendriaasta töötasu alammäärast (TTTS § 4²).

15. Ravikindlustuse võite saada ka siis, kui kasvatate kolme või enam alla 19-aastast last, kellest vähemalt üks on alla kaheksa-aastane ja kui Teile makstakse [perehüvitiste seaduse](#) § 21 alusel lasterikka pere toetust (sotsiaalmaksuseaduse § 6 lõike 1 punkt 1¹, [ravikindlustuse seaduse](#) § 5, § 22). Ravikindlustuse saamise võimaluste kohta leiab rohkem teavet Tervisekassa [kodulehelt](#).

Loodan, et neist selgitustest on Teile kasu.

Lugupidamisega

/allkirjastatud digitaalselt/

Ülle Madise